

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ว่าด้วยงานคุ้มครองประพฤติกุณและยุติธรรมชุมชน

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙

วันจันทร์ที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๑ ชั้น ๙ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์

.....

ผู้มาประชุม

๑.	ปลัดกระทรวงยุติธรรม นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ	ประธานอนุกรรมการ
๒.	รองปลัดกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย นายธวัชชัย ไทยเขียว	รองประธานอนุกรรมการ
๓.	ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ นายอำพร ณ นิโรจน์ ผู้อำนวยการกองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม	อนุกรรมการ
๔.	ผู้แทนกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ นายจรัสพันธ์ วิบูลย์วงศ์ รักษาการนักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ	อนุกรรมการ
๕.	ผู้แทนกรมการปกครอง นายมานะ สิมมา ผู้อำนวยการส่วนการสอบสวนคดีอาญาสำนักการสอบสวนและนิติการ	อนุกรรมการ
๖.	ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พันตำรวจเอก สหรัฐ ศักดิ์ศิลป์ชัย ผู้บังคับการกองคดีอาญา	อนุกรรมการ
๗.	ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน นางสาวอภินันท์ วิเลิศปรีชาตระกูล นิติกรชำนาญการพิเศษ	อนุกรรมการ
๘.	ผู้แทนกรมการจัดหางาน นางกนกวรรณ วงศาโรจน์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาระบบบริการจัดหางาน	อนุกรรมการ
๙.	ผู้แทนกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน นายสง่า วงศ์ษาพาน ผู้อำนวยการกองพัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการ	อนุกรรมการ

๑๐. ผู้แทนกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
นางนิตยา อัยราวงค์
ผู้อำนวยการสำนักนิติการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
๑๑. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
นายโกวิท คูเพนียด
ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายการศึกษา สำนักนิติกร
๑๒. ผู้แทนกรุงเทพมหานคร
นางเสาวภาคย์ กระจ่างยุทธ์
รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม
๑๓. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์
นายสมภพ รุจจนเวท
ผู้อำนวยการสำนักทัณฑปฏิบัติ
๑๔. ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
นางภัศสร สงวนหงษ์
นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ
๑๕. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ว่าที่ร้อยตรี สุจิต ลั่นซ้าย
ที่ปรึกษาด้านการแก้ไขปัญหาเสพติด
๑๖. ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
นายวรกร โสมนะพันธุ์
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท
๑๗. ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ
พันเอก พุฒิพงษ์ ชีพสมุทร
รองผู้อำนวยการกองกฎหมายกฏีกาทหารและการต่างประเทศ
๑๘. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม
นายบ้านาญ สุวรรณรักษ์
หัวหน้าส่วนนโยบายและยุทธศาสตร์ยุติธรรมชุมชนและยุติธรรมจังหวัด
๑๙. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
นายกมล บัวสุวรรณค์
ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย
๒๐. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร
นายประวิธ จรคำ
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรและอาสาสมัครเกษตรกร
๒๑. ผู้แทนกรมบังคับคดี
นางภาวดี ศิริเมธารักษ์
ผู้ตรวจราชการกรม
๒๒. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
นายวัลลภ นาคบัว

๒๓. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการแก้ไขฟื้นฟูและกิจกรรมชุมชน
กรมคุมประพฤติ
นางพรประภา แก้วกล้า อนุกรรมการ
๒๔. อธิบดีกรมคุมประพฤติหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย
พันตำรวจเอก ธีรชต์ เศวตน์นันทน์ อนุกรรมการ
อธิบดีกรมคุมประพฤติ และเลขานุการ
๒๕. ผู้แทนสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม อนุกรรมการ
นายโกลม พรหมเพ็ญ และผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
๒๖. ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการคุมประพฤติกรมคุมประพฤติ อนุกรรมการ
นางประไพพร เมธาภรณ์พงศ์ และผู้ช่วยเลขานุการ
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ แทน
๒๗. ผู้อำนวยการกองกิจการชุมชนและบริการสังคมกรมคุมประพฤติ อนุกรรมการ
นางแพรวทิพย์ แสงวัฒนะ และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘. ผู้อำนวยการกองแผนงานและสารสนเทศกรมคุมประพฤติ อนุกรรมการ
นางยศวันต์ บริบูรณ์ธนา และผู้ช่วยเลขานุการ
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง
๒๙. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย อนุกรรมการ
นายสายชล ยิ่งรอด และผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายประสาร มหาสิทธิ์ระกุล กรมคุมประพฤติ
๒. นางสาวเสาวลักษณ์ ปลั่งเกียรติยศ กรมคุมประพฤติ
๓. นายเจษฎา พุ่มจันทร์ กรมคุมประพฤติ
๔. นายภราดร บุญจันทร์คง กรมคุมประพฤติ
๕. นางสาวปุณณภา แก้วจันทร์ กรมคุมประพฤติ
๖. นางสาวอิทธินันท์ ชัยโพธิ์ทอง กรมคุมประพฤติ
๗. นางสาววาริวรรณ ใจเอี่ยม กรมคุมประพฤติ
๘. นายจรัส รื่นจินดา กรมคุมประพฤติ
๙. นายพรประคม แก้วเสถียร กรมราชทัณฑ์
๑๐. นางสาวนันทิยา แก้วทอง กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๑๑. นางสาวธิดาทิพย์ หอมมะลิ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๑๒. นายปรัชญา จำประเสริฐ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๑๓. นายจิรัฏฐ์ สถาปัตยกรรมีสิริ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๑๔. นายอดิศักดิ์ จันทร์วิรัช สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๕. นางสาวปริยานุช สันติวงษ์ สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๖. นางสาวสุพรรณนิภา จันทร์จิรานุวัฒน์ สำนักงานกิจการยุติธรรม

๑๗.นางสาวธันย์นิชา วรรณไชยรัตน์

สำนักงานกิจการยุติธรรม

๑๘.นางสาววิจิตร ฐานัสสกุล

สำนักงานกิจการยุติธรรม

๑๙.นายภิศเดช พุกจินดา

สำนักงานกิจการยุติธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าในวันนี้เป็นการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติว่าด้วยงานคุ้มครองประพฤติกฎและยุติธรรมชุมชน ตามกรอบแนวทางการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีที่ต้องการให้มีการบูรณาการการแก้ไขฟื้นฟู ติดตามดูแล ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชนเพื่อให้อยู่ในกรอบของกระบวนการยุติธรรมซึ่งกรมคุ้มครองประพฤติกฎจะเป็นเจ้าภาพหลักที่จะนำเอาแนวคิดเรื่องการบูรณาการการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้มิงานทำไม่กระทำผิดซ้ำเนื่องจากได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ว่าด้วยการบริหารจัดการภาครัฐกำหนดไว้ จึงนำแนวคิดของยุติธรรมชุมชนร่วมกับภารกิจกรมคุ้มครองประพฤติกฎ เพื่อเป็นกลไกการบูรณาการในครั้งนี้ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้มีการดำเนินการมาก่อนแต่ไม่มีการบูรณาการ จึงคาดหวังว่าเมื่อเข้ามาอยู่ในอนุกรรมการชุดนี้ก็จะปฏิบัติตามแนวทางการจัดการงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นเจ้าภาพการจัดทำงบประมาณบูรณาการในแผนปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรมเพื่อให้การขับเคลื่อนเป็นรูปธรรมได้อย่างแท้จริง

รองอธิบดีกรมคุ้มครองประพฤติกฎ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ภายใต้การดำเนินการของคณะอนุกรรมการชุดนี้ เป็นไปตามคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติที่ ๓/๒๕๕๙ ในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติว่าด้วยงานคุ้มครองประพฤติกฎและยุติธรรมชุมชน ประกอบกับคำสั่งที่ ๕/๒๕๕๙ เรื่อง การปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ ในคณะอนุกรรมการชุดนี้ ซึ่งมีที่มาจากมติคณะรัฐมนตรีในการดูแล แก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิด เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙ โดยมีปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงยุติธรรมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ และมีอธิบดีกรมคุ้มครองประพฤติกฎหรือรองอธิบดีกรมคุ้มครองประพฤติกฎที่ได้รับมอบหมายทำหน้าที่อนุกรรมการและเลขานุการ ส่วนคำสั่งที่ ๕/๒๕๕๙ เป็นการเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์และมีการแก้ไขบางตำแหน่งในคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๙ รวมทั้งการเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. กำหนดกรอบทิศทาง แนวทางในการดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวงยุติธรรม รวมทั้งการบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนงานภารกิจของกระทรวงยุติธรรมจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม

๒. กำหนดกรอบทิศทาง และแนวทางการดำเนินงานคุ้มครองประพฤติกฎและยุติธรรมชุมชน รวมทั้งการบูรณาการการแก้ไขฟื้นฟู ติดตามดูแล ช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชนตามมติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ขับเคลื่อนเป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม

๓. ประสานติดตาม จัดทำรายงานผล เสนอคณะกรรมการพัฒนาบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

๔. แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงานให้เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมาย

ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบเพิ่มเติมว่าที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในข้อที่ ๑ เพื่อให้ภารกิจของกระทรวงยุติธรรมบรรลุผลสำเร็จนั้นที่ถูกต้องควรเป็นเพื่อให้งานในกระบวนการยุติธรรมบรรลุผลสำเร็จมากกว่า และเป็นกระบวนการยุติธรรมยุคใหม่ที่เน้นสหวิทยาการ ซึ่งแต่เดิมกระบวนการยุติธรรมจะมีแค่ตำรวจ อัยการ ศาลและราชทัณฑ์ แต่ในปัจจุบันต้องปรับแนวคิดในการพัฒนาผู้กระทำผิดใหม่ที่เป็นแบบสหวิทยาการและจะมีการบูรณาการงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรมตามทิศทางใหม่ในการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

- มาตรการบูรณาการการแก้ไขฟื้นฟู ติดตามดูแล ช่วยเหลือและสงเคราะห์

ผู้กระทำผิดในชุมชน

รองอธิบดีกรมคุมประพฤติ ฝ่ายเลขานุการฯแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่ามาตรการการแก้ไขฟื้นฟู ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชน จะประกอบด้วย ๓ มาตรการ ดังนี้

๑. มาตรการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ในชั้นการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อเสนอข้อมูลต่อผู้มีอำนาจชั้นการคุมความประพฤติ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อช่วยให้ผู้กระทำผิดสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลับตนเป็นพลเมืองดีโดยไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ

๒. มาตรการการดูแลช่วยเหลือ สร้างงานสร้างอาชีพเป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ชั้นคุมความประพฤติ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนภายหลังปล่อย เพื่อช่วยให้ผู้กระทำผิดได้รับการดูแลช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการประกอบอาชีพและการศึกษา จะได้ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

๓. มาตรการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับภาคประชาชน หรืออาสาสมัครทั้งหมดในทุกส่วนราชการ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำผิดได้รับการดูแลช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก้ปัญหาในเบื้องต้นทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมจนกระทั่งสิ้นสุดการดำเนินการ ให้โอกาสแก้ไขฟื้นฟูช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี และรับคืนผู้พ้นโทษกลับสู่ชุมชน และบทบาทอื่นๆ ในการเป็นแนวร่วมของกระทรวงยุติธรรมในชุมชน

ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบเพิ่มเติมว่ามติคณะรัฐมนตรีที่ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ โดยกำหนดมาตรการเป็น ๓ ส่วน คือ

๑) การฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน จะเป็นทิศทางกระบวนการยุติธรรมแนวใหม่ของประเทศที่จะไม่เน้นการส่งตัวผู้กระทำผิดเข้าไปอยู่ในเรือนจำเพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดภายนอกเรือนจำ ซึ่งยังไม่เคยมีการดำเนินการก่อน และประเด็นสำคัญที่ต้องการนำเข้ามาสู่คณะกรรมการชุดนี้เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องนี้มีความชัดเจนขึ้น

๒) การสร้างงาน...

๒) การสร้างงานสร้างอาชีพ ที่ปรากฏอยู่ในกระบวนการยุติธรรมแล้ว แต่ยังไม่เคยอยู่ในกรอบของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งจากสถิติของผู้กระทำผิดที่ได้รับการลงโทษและพ้นจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไปแล้ว หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำมีจำนวน ๑๐-๒๐ เปอร์เซ็นต์แต่ในความเป็นจริงมีการกระทำความผิดซ้ำเกินครึ่ง ดังนั้นการสกัดไม่ให้ผู้กระทำผิดเหล่านี้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีกต้องทำให้มีงานทำ

๓) แนวคิดเดิมที่ว่ากระบวนการยุติธรรมต้องดำเนินการโดยภาครัฐเท่านั้นที่ต้องดูแลและป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดหวนกลับไปทำผิดซ้ำอีกแต่แนวคิดใหม่ที่กำลังดำเนินการอยู่ในคณะอนุกรรมการชุดนี้ คือ การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลแก้ไขผู้กระทำผิด ซึ่งจะต้องมีการแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จึงต้องมีการเตรียมการโดยให้กรมคุมประพฤติทำหน้าที่ไปพร้อมๆกับกระทรวงอื่น แล้วศึกษาผลการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การแก้กฎหมายต่อไปเช่น ประมวลกฎหมายยาเสพติด ทั้งหมดนี้คือกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เรียกว่า Community Base หรือ กระบวนการยุติธรรมทางเลือก ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนของการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ประเด็นอภิปราย

ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการขอแก้ไขเอกสารประกอบการประชุมหน้า ๒๓

ข้อ ๑) บทบาทภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี เป็น “สนับสนุนการติดตาม ดูแลช่วยเหลือ และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดทุกกลุ่ม ผ่านกลไก อพม.”

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓

เรื่องเพื่อพิจารณา

แนวทางการดำเนินงานคุมประพฤติและยุติธรรมชุมชน

รองอธิบดีกรมคุมประพฤติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า การดำเนินงานคุมประพฤติและยุติธรรมชุมชน ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมซึ่งอยู่กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาพฤตินิสัย จะประกอบด้วยกรมราชทัณฑ์กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและกรมคุมประพฤติ โดยกรมราชทัณฑ์จะดูแลผู้ต้องขังที่เป็นผู้ใหญ่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะดูแลเด็กและเยาวชนที่ได้กระทำผิดในคดีอาญา

ซึ่งจะมีกลไกการเชื่อมต่อการกิจของทั้ง ๓ กรมคือ กรมคุมประพฤติจะดูแลผู้กระทำผิดขาเข้าของกระบวนการยุติธรรมที่มีคำพิพากษาให้รอการลงโทษและคุมความประพฤติ และในส่วนของบริการจะมีกลไกในการแสวงหาข้อเท็จจริง สรุปรายงาน ประมวลผล เสนอให้ผู้มีอำนาจประกอบดุลยพินิจในการพิพากษาอย่างเหมาะสมว่าจะให้ออกสปล่อยตัวหรือจะส่งตัวเข้าเรือนจำ ส่วนขาออกผู้ต้องขังที่ได้รับการลงโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ซึ่งผ่านหลักเกณฑ์ตามกฎหมายให้ได้รับการพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษจำคุกได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดก็จะเข้าสู่กระบวนการคุมประพฤติเช่นกัน โดยกรมคุมประพฤติจะต้องดูแลผู้กระทำผิดกลุ่มนี้

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเป้าหมายอีกกลุ่ม คือ ผู้ติดยาเสพติดโดยการบำบัดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด โดยการเบี่ยงเบนคดีไม่ใช้กระบวนการยุติธรรมตามปกติ ภายใต้หลักการที่ว่าผู้เสพยาเสพติดซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่กล่าวมาทั้งหมดทั่วประเทศประมาณ ๕๐๐,๐๐๐-๖๐๐,๐๐๐ คน

ฉะนั้นแนวทางในการดำเนินงานของกรมคุมประพฤติจึงต้องมีกลไกที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนตามมติคณะรัฐมนตรีใน ๓ มาตรการ

/ ข้อเสนอของ...

ข้อเสนอของฝ่ายเลขานุการฯ คือต้องมีกลไกในระดับพื้นที่เพื่อบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนตามมติคณะรัฐมนตรีโดยมีคณะกรรมการระดับจังหวัดเนื่องจากว่าปัจจุบันการบริหารจัดการงานทุกภารกิจจะเน้นการทำงานเชิงพื้นที่เป็นหลัก การมอบหมายหรือสั่งการจากหน่วยงานส่วนกลางไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนชื่อของคณะกรรมการเหมือนกับคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเพื่อให้มีกลไกในการดำเนินงานยุติธรรมในระดับจังหวัด ซึ่งจะอาศัยอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และยุติธรรมจังหวัดเป็นเลขานุการ

ส่วนกลไกในระดับพื้นที่ก็จะใช้คณะกรรมการของศูนย์ยุติธรรมชุมชน ในการให้บริการภารกิจงานคุ้มครองสิทธิและงานยุติธรรมแก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท การให้คำปรึกษากฎหมายและการรับเรื่องร้องทุกข์ต่างๆ ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชน และจะมีการเชื่อมโยงกับศูนย์ดำรงธรรมในเรื่องที่ไม่ใช่ภารกิจของกระทรวงยุติธรรม ก็จะพิจารณาดำเนินการส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือศูนย์ดำรงธรรมดำเนินการ

ประธานอธิบายเพิ่มเติมว่าตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอเป็นประเด็นในการพิจารณาโครงสร้างการบริหารจัดการ ในระดับจังหวัดและระดับตำบล ซึ่งขณะนี้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนที่ตั้งอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๗,๐๐๐ กว่าแห่ง เป็นไปตามทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ส่วนกรุงเทพมหานครจะมีการปรึกษาหารือกันอีกครั้ง ซึ่งปัจจุบันมีคณะกรรมการในระดับจังหวัดแล้ว คือคณะกรรมการจังหวัดและคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นทิศทางในการทำงานแบบใหม่ตามนโยบายของนายกรัฐมนตรีที่จะเปลี่ยนรูปแบบการทำงานจากส่วนกลางให้เป็นแบบ Area Base และใช้งบประมาณตามแผนยุทธศาสตร์

ประเด็นอภิปราย

รองปลัดกระทรวงยุติธรรม ภายใต้อายุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ของกระทรวงยุติธรรมและของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่ออกมาในขณะนี้ เป็นผลมาจากความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมในอดีตหลายประเด็นดังนี้

๑) มุ่งเน้นที่จะนำผู้กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมากเกินไป ยกตัวอย่างเช่น กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายอื่นซึ่งได้มีกำหนดโทษทางอาญาไว้มากกว่า ๔๐๐ ฉบับ เช่น การขายของเกินราคา การจราจร เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันก็มีกฎหมายบางฉบับได้กำหนดคุณลักษณะต้องห้ามผู้เคยต้องโทษจำคุกมาก่อนเข้ารับราชการและทำงานในหน่วยงานเอกชนต่างๆ ไปด้วย อีกทั้งยังไม่มีกลบประวัติการกระทำผิดได้โดยอัตโนมัติเหมือนต่างประเทศ เช่น ผู้กระทำผิดถูกจำคุกและมีการพ้นโทษมาแล้ว ๑๐ ปีโดยไม่ได้กลับไปกระทำผิดอีกก็ยังมีประวัติการกระทำผิดอยู่ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันเต็มไปด้วยอาชญากรรมที่ไม่ใช่โจรโดยจิตสำนึก

๒) มุ่งเน้นเอาผู้ป่วยเข้าเรือนจำมากเกินไป จะเห็นว่ากฎหมายยาเสพติดทั้ง ๗ ฉบับ เริ่มที่พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเอาผู้เสพยาเสพติดที่ถือว่าเป็นผู้ป่วยออกมาบำบัด

/ นอกจากนี้

นอกจากนี้ ยังได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ให้การรอกการลงโทษ และคุมประพฤติจากเดิม ๒ ปี เป็น ๓ ปี และปัจจุบันเปลี่ยนเป็น ๕ ปี ในอนาคตมาตรการแทนการดำเนินคดี อาญาชะลอการฟ้องก็กำหนด ๕ ปี อีกทั้งในปัจจุบันกำลังจะมีการแก้กฎหมายบางประเภทที่ยอมความไม่ได้ให้ ยอมความได้เพิ่มมากขึ้น สิ่งที่กระทรวงยุติธรรมเสนอนอกจากกฎหมายยาเสพติดทั้ง ๗ ฉบับ ยังดำเนินการเรื่อง Supply size ของยาเสพติดและสิทธิการเข้าถึงยาเสพติด ซึ่งศาลเองก็ได้มีการแก้ไขประมวลวิธีพิจารณาความ อาญาในการปล่อยตัวชั่วคราว เพื่อป้องกันการหลบหนีและการไปยุ่งเกี่ยวกับพยานจึงใช้ EM นอกจากนี้ทั้งการ ชะลอฟ้อง การคุมประพฤติก็ใช้มาตรการอื่นแทนการจำคุก การพักการลงโทษก็จะมีกำไลข้อมือหรือ EM เข้าไป ควบคุมด้วย แต่ทั้งหมดนี้ถ้าคนในชุมชนไม่สามารถเตรียมพร้อมองค์กรในชุมชนระดับพื้นที่หรือเรื่อง Area base ให้พร้อมก็จะเกิดปัญหาขึ้นจึงคิดว่าคณะกรรมการชุดนี้มีความสำคัญยิ่งก่อนหน้านี้กระทรวงยุติธรรมได้ ดำเนินการรองรับเรื่องนี้ไว้แล้วด้วยการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชน ซึ่งจะมีเรื่องพระราชบัญญัติบริหารยุติธรรม ชุมชนขึ้นมาเพื่อเป็นองค์กรภาคประชาชนในการทำหน้าที่ ให้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อให้เกิดการไกล่เกลี่ยทุกระดับจึงเป็นภาพใหญ่ที่มารองรับความคิดในสิ่งที่คณะกรรมการชุดนี้จะพิจารณา ของโครงสร้างของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัดกับระดับชุมชนซึ่งมีความชัดเจน อยู่แล้วเรื่องยาเสพติดในระบบบำบัดรักษาให้กระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบถ้าไม่เตรียมความพร้อมทั้งเรื่อง แรงงานสุขภาพอนามัย ที่เกี่ยวข้องทางด้านสวัสดิการสังคมต่างๆ ในพื้นที่เพื่อช่วยสนับสนุนภารกิจของกระทรวง สาธารณสุขก็คงจะลำบากจะเห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ อาสาสมัครแรงงาน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและอาสาสมัครคุมประพฤติทำงานร่วมกันเพื่อ รองรับภารกิจดังกล่าวอยู่ในพื้นที่

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรมมีข้อสังเกตว่า กลไกในระดับจังหวัดปัจจุบันมี อย่างน้อย ๒ กลไกที่ทำหน้าที่อยู่ คือ คณะกรรมการจังหวัดกับคณะกรรมการบูรณาการในพื้นที่แต่ตามที่ฝ่าย เลขาธิการฯ เสนอมาในหน้า ๓๒ พยายามนำเสนอให้เห็นอำนาจหน้าที่ในข้อ ๔) เพื่อให้เกิดการบูรณาการ ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์จังหวัดโดยมีคณะกรรมการที่เสนอเป็นกลไกในการเชื่อมต่อ ส่วนในข้อ ๖) ก็จะ นำเสนอให้เห็นความเชื่อมโยงกับคณะกรรมการระดับจังหวัดซึ่งถ้าไม่กังวลว่าจะเกิดความซับซ้อนกับคณะกรรมการ ทั้ง ๒ ชุดนั้น เห็นว่าคณะกรรมการในระดับจังหวัดชุดนี้ก็มีอำนาจแต่ถ้าจะใช้กลไกของกระทรวงมหาดไทยใน การแต่งตั้งคณะกรรมการและชื่อของคณะกรรมการที่กำหนดไว้ค่อนข้างกว้าง

แต่อำนาจหน้าที่ข้อ ๑) เป็นภารกิจของกระทรวงยุติธรรมจะแคบไปซึ่งเข้าใจว่าฝ่าย เลขาธิการฯ พยายามส่งต่อเจตย์ของมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙ ลงไปในพื้นที่โดยตรง แต่ชื่อ กับความคาดหวังของคณะกรรมการระดับจังหวัดชุดนี้น่าจะเป็นตัวแทนของกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม ควรจะมีผู้แทนศาล ผู้แทนอัยการและผู้แทนสภาพนายความ เข้ามาเป็นคณะกรรมการด้วย ก็จะสามารถจะ ตอบโจทย์อำนาจหน้าที่ในข้อ ๔) ในเรื่องบูรณาการเชิงพื้นที่ได้ซึ่งถ้าไม่ติดในเรื่องชื่อคณะกรรมการชุดนี้ก็ สามารถใช้กลไกนี้เป็นคณะทำงานย่อยในเชิงพื้นที่เพื่อให้คณะอนุกรรมการเป็นคนกลั่นกรองการดำเนินงานใน ภาพรวมแล้วส่งต่อไปยังคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้

ประธาน อธิบายเพิ่มเติมว่าถ้าใช้ชื่อนี้ก็น่าจะเป็นโอกาสแรกที่จะทำให้โครงสร้างการ ทำงานในระดับจังหวัดมีกลไกเกี่ยวกับเรื่องกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนขึ้น ไม่ใช่เฉพาะการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิด เพราะในปัจจุบันระดับจังหวัดไม่มีกลไกในการทำงานของกระบวนการยุติธรรมอยู่เลย ไม่มี คณะกรรมการชุดไหนที่ทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถบูรณาการทุกหน่วยงานตามแนวความคิดใหม่เรื่อง Community base ซึ่งที่มีอยู่ก็เป็นคณะกรรมการจังหวัดที่มีความหลากหลายไม่มีการพูดถึงกระบวนการ ยุติธรรมไว้โดยเฉพาะ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการก็จะเน้นเรื่องเศรษฐกิจ

/ ถ้าหากเสนอ ...

ถ้าหากเสนอคณะกรรมการชุดนี้ขึ้นมาจะเป็นเรื่องของกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะของแต่ละจังหวัด ซึ่งจะมีเนื้อหาและกลไกในการทำงานบริหารงานยุติธรรมในระดับจังหวัดได้ชัดเจนขึ้นและอาจเสนอคณะรัฐมนตรีให้มีกลไกการดำเนินงานยุติธรรมในระดับจังหวัดได้

ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เห็นด้วยในหลักการและมีข้อสังเกตว่าการกำหนดให้มีกลไกนี้ขึ้นมาจะทำให้สามารถดูแลกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง ซึ่งหน่วยงานในส่วนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดมีพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ซึ่งถ้าเชื่อมต่อกับภารกิจในหน้า ๑๓ ในเรื่องการสงเคราะห์ที่ให้บริการพักอยู่ในสถานที่รองรับชั่วคราวหรือในเรื่องการบูรณาการการฝึกอาชีพต่างๆ จะมีหน่วยงานในสังกัดของกรมกิจการเด็กและเยาวชน ที่ทำหน้าที่โดยตรงในภารกิจดังกล่าวภายในจังหวัด คือศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัด กับบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด ซึ่งสามารถให้การสนับสนุนงานของคณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ได้ จึงขอให้ที่ประชุมเพิ่มหัวหน้าหน่วยงานทั้ง ๒ หน่วยเป็นคณะกรรมการในระดับจังหวัดด้วย

ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข มีข้อสังเกตว่า การประชุมของคณะกรรมการจังหวัดจะมีเรื่องให้พิจารณาเป็นจำนวนมาก ถ้าตั้งคณะกรรมการในจังหวัดขึ้นมาใหม่ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็จะมอบรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ปัจจัยแห่งความสำเร็จจะขึ้นอยู่กับที่ยุติธรรมจังหวัดที่ทำหน้าที่เลขานุการมีความเข้าใจและสามารถอธิบายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ เข้าใจกระบวนการยุติธรรมที่จะเปลี่ยนไปได้อย่างไร กระทรวงสาธารณสุขก็ดำเนินการในลักษณะนี้ เช่น คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัดก็มีสาธารณสุขจังหวัดเป็นเลขานุการถ้ามีเรื่องที่ต้องพิจารณาก็เสนอเรื่องเข้าที่ประชุม กระทรวงอื่นๆก็เช่นกัน

ในส่วนของระดับตำบลจะมีศูนย์ยุติธรรมชุมชนเป็นกลไกในการขับเคลื่อน โดยตั้งอยู่ในองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น แต่ในส่วนของอำเภอไม่มีคณะกรรมการ ที่จะเป็นตัวเชื่อมต่อรหว่างตำบลกับจังหวัดจึงไม่ทราบว่าการทำงานจะเชื่อมต่อกันอย่างไร และในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข คณะกรรมการระดับตำบลมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) แต่ไม่มีผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลก็ไม่ทราบว่าสามารถเชื่อมกับจังหวัดได้อย่างไรแต่ในส่วนการให้บริการของศูนย์ยุติธรรมชุมชนมีการเชื่อมต่อกับศูนย์ดำรงธรรมก็จะทำให้เห็นทั้งระบบรวมทั้งเรื่องการปราบปรามทุจริตด้วย แต่ปัญหาก็คือต้องทำความเข้าใจกับบุคคลจำนวนมาก

ประธาน อธิบายเพิ่มเติมว่า ยุติธรรมจังหวัด ๕๗ แห่ง ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติทำหน้าที่เป็นยุติธรรมจังหวัด ซึ่งจะเป็นเลขานุการคณะกรรมการระดับจังหวัด กรมคุมประพฤติได้มีการเตรียมความพร้อมทำความเข้าใจกับผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติเพื่อให้ทราบบทบาทของยุติธรรมจังหวัดตามแผนภาพกลไกการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี อย่างไรก็ตาม

อธิบดีกรมคุมประพฤติ เลขานุการ อธิบายว่า เห็นด้วยในหลักการตามที่เตรียมไว้ และตามที่ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขเสนอ ในฐานะที่ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นยุติธรรมจังหวัดอีกตำแหน่งหนึ่งและในกลไกของคณะกรรมการที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมียุติธรรมจังหวัดเป็นเลขานุการมีอยู่หลายคณะกรรมการไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของกองทุนยุติธรรม พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ เป็นต้นได้หรือไม่ที่จะนำมาคณะกรรมการต่างๆมารวมกันเป็นคณะกรรมการชุดเดียวซึ่งทั้งหมดนี้งานของกระทรวงยุติธรรมแต่กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบ และรับผิดชอบให้กับทุกกระทรวง ทบวง กรม ด้วย จะมีเวลาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวหรือไม่ ถ้าทำได้ก็เป็นเรื่องที่ดี แต่อยากทราบปัญหาข้อขัดข้องของทางจังหวัดด้วย

รองปลัดกระทรวงยุติธรรม อธิบายเพิ่มเติมว่า ได้หารือกับกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับโครงสร้างที่นำเสนอ ยกเว้นคณะกรรมการบริหารยุติธรรมจังหวัด ที่ประกอบด้วยหน่วยงานของ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งมีอัยการจังหวัด ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้บังคับการตำรวจ เป็นที่ปรึกษา

แต่ถ้ามีการตั้งคณะกรรมการชุดนี้มาก็จะยกเลิกคณะกรรมการบริหารยุติธรรมจังหวัด เพราะเป็นเรื่องของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งปัจจุบันปัญหามันเกิดขึ้นว่าผู้ว่าราชการจังหวัดต้องการทำงานบูรณาการจังหวัด แต่เมื่อสอบถามกรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ ก็จะทราบ แต่ภารกิจของแต่ละหน่วยงานเท่านั้น โดยไม่สามารถตอบกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมอย่างที่คุณแทน กระทรวงสาธารณสุขมีข้อสังเกตได้แต่ในขณะนี้คณะกรรมการฯ กำลังทำให้ยุติธรรมจังหวัดให้เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมตามที่ประธานอธิบาย โดยให้กรมคุมประพฤติเป็นผู้รับผิดชอบหลักซึ่งสิ่งนี้ ดำเนินการอยู่ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมจะมีการหารือกับกระทรวงมหาดไทย

ส่วนคณะกรรมการพัฒนางานยุติธรรมจังหวัดระดับจะเป็นคณะกรรมการย่อยจาก คณะกรรมการจังหวัด ถ้าจะมีการประชุมคณะกรรมการจังหวัดและมีเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมก็ให้ คณะกรรมการชุดนี้เป็นผู้รับผิดชอบเมื่อมีมติแล้วก็ไปนัดประชุมเพื่อนำเข้าสู่แผนบูรณาการในพื้นที่ได้เลย ซึ่งได้ หารือกับกระทรวงมหาดไทยอย่างใกล้ชิดและขณะนี้ก็เหลือแต่การเชื่อมโยงระบบข้อมูล ซึ่งทางศูนย์ดำรงธรรม จะให้มีการการรายงานผลทางอิเล็กทรอนิกส์ ในขณะเดียวกันสำนักนายกรัฐมนตรีก็มีศูนย์บริการรับเรื่องราว ร้องทุกข์ จึงมีการหารือเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ หมายความว่าเมื่อมีเรื่องเข้ามาที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชน ถ้าเรื่องไหนไม่เกี่ยวกับกระทรวงยุติธรรมก็จะส่งให้ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอซึ่งทางอำเภอก็รู้ว่ามีการเกิดในพื้นที่เป็นโครงสร้างและมีกฎหมายรองรับ ที่เรียกว่าพระราชบัญญัติบริหารยุติธรรมชุมชน

ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน มีข้อสังเกตว่าถ้าใช้คณะกรรมการจังหวัดในการดำเนินงานในพื้นที่จะมีองค์ประกอบที่ใหญ่เกินไป คณะกรรมการตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอในระดับ จังหวัดก็มีคณะกรรมการอื่นๆแบบนี้หลายคณะซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและหน่วยงานเจ้าของเรื่อง เป็นเลขานุการ ยังไม่เห็นว่ามีความแตกต่างหรือเป็นแนวความคิดใหม่ๆตรงไหน

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม อธิบายเพิ่มเติมว่า กรณีที่ผู้แทนกระทรวง แรงงานมีข้อกังวลว่าคณะกรรมการดังกล่าวไม่ใช่โครงสร้างใหม่และมีหลายหน่วยงานก็มีคณะกรรมการในระดับ จังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีหน่วยงานเจ้าของเรื่องเป็นเลขานุการนั้น จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการชุดนี้ตั้งขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทั้งหมดจะมีหลายมิติโดยเฉพาะใน คณะกรรมการระดับชาติมีรองนายกรัฐมนตรี นายวิษณุ เครืองาม เป็นประธานมีศาล อัยการ ทนายความ ตำรวจ หน่วยงานในกระทรวง สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรมพระธรรมนูญ เป็นต้น เข้าร่วมเป็นกรรมการ

ซึ่งกระบวนการยุติธรรมที่ผ่านมาในมิติเชิงพื้นที่ไม่เคยเสนอเรื่องขึ้นมา แต่จะใช้ วิธีการสั่งการจากส่วนกลางไปยังพื้นที่โดยแยกเป็นรายกระทรวง และในส่วนของกระทรวงยุติธรรมก็ไม่มีมิติ ตามที่รองปลัดกระทรวงยุติธรรมนำเสนอโดยแต่ละหน่วยทราบเฉพาะในมิติของตนเอง ดังนั้น ถ้ามี คณะกรรมการชุดนี้ที่มีองค์ประกอบที่แตกต่างอย่างชัดเจนไม่ได้ดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่ จะรับผิดชอบกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม

สิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างชัดเจน คือ มีเวทีในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในกระบวนการ ยุติธรรมของแต่ละจังหวัด และมีกรรมการยุติธรรมชุมชนเข้ามาเพิ่มก็เพื่อให้เห็นว่าปัจจุบันกระบวนการยุติธรรมจะ เน้นในเรื่องป้องกัน การฟื้นฟู เรื่องของยุติธรรมทางเลือกมากขึ้น อีกทั้งทุกหน่วยงาน ก็ต้องมีการศึกษาวิธีการ จัดทำคำขอของบรรณาการแบบบูรณาการในเชิงยุทธศาสตร์ด้วยหากกลุ่มจังหวัดมีความเข้มแข็ง ก็สามารถขอ งบประมาณผ่านจังหวัดได้เลย

เหตุผลที่พิจารณาเรื่องนี้มาเป็นเรื่องแรก เพื่อให้มีกลไกในระดับจังหวัดรองรับและกำกับทิศทางการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมและต้องมีการรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารยุติธรรมแห่งชาติทราบ ส่วนในระดับชุมชนนั้นได้มีการดำเนินการล่วงหน้าแล้ว

ประธาน อธิบายว่าเพิ่มเติมงบประมาณก็จะเป็นงบประมาณบูรณาการที่มีความชัดเจนเฉพาะเรื่องกระบวนการยุติธรรม แนวคิดกระบวนการยุติธรรมแต่เดิมไม่สามารถแก้ไขปัญหาบ้านเมืองในยุคปัจจุบันได้ ซึ่งในกลุ่มงบบุทธศาสตร์ที่รัฐบาลมีอยู่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ก็จะมีงบประมาณเกี่ยวกับเรื่องกระบวนการยุติธรรมอยู่แต่ยังไม่มีการจัดงบในระดับจังหวัด เพราะฉะนั้นต้องมีกลไกระดับจังหวัดเพื่อทำให้งบบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์มีความชัดเจนขึ้น กระบวนการยุติธรรมก็จะมีลักษณะเป็นสหวิทยาการซึ่งส่งผลให้การแก้ไขปัญหาโดยเฉพาะผู้ที่เคยกระทำความผิดและกลับไปทำผิดซ้ำที่มีจำนวนเกินครึ่งเพราะไม่ได้ใช้กระบวนการยุติธรรมแบบสหวิทยาการและไม่มีหน่วยในระดับพื้นที่รองรับ

ผู้แทนกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เห็นด้วยเรื่องของกระบวนการยุติธรรมที่เป็นเรื่องสหวิทยาการเสนอขอเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของคณะกรรมการในระดับจังหวัด ตามเอกสารประกอบการประชุม หน้า ๓๒ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาฝีมือแรงงานระดับจังหวัด ดังนี้

๑. จาก ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด กรรมการ เป็น “ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด กรรมการ”

๒. จาก ตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค กรรมการ เป็น “ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรรมการ”

ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นด้วยกับโครงสร้างคณะกรรมการชุดนี้มีข้อสังเกตว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการที่มีผู้บังคับการตำรวจจังหวัดเป็นกรรมการ และมีหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของผู้กระทำผิดสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ ที่ผ่านมามีการกล่าวถึงว่าจะมีมาตรการอะไรรองรับตัวผู้กระทำผิดหลังได้รับการปล่อยตัว ซึ่งทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยผู้บังคับการตำรวจจังหวัดก็จะต้องเข้ามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้วย

ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ เห็นด้วยในหลักการและมีข้อสังเกตว่าในอดีตกระบวนการยุติธรรมจะเน้นเฉพาะเรื่องการปราบปรามเป็นการแก้ไขปัญหาไม่ตรงกับสภาพปัญหา ดังนั้นการป้องกันจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดได้มีโอกาสกลับตัวและสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ ส่วนสถิติผู้กระทำผิดเกินครึ่งที่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกเห็นว่าแนวทางที่กำหนดไว้ในมติคณะรัฐมนตรีทั้ง ๓ มาตรการ คือการแก้ไขฟื้นฟู สร้างงานสร้างอาชีพ และการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูจะเป็นแนวทางที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

๑. การแก้ไขฟื้นฟูจะมีกระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบโดยตรง และต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อแก้ไขไม่ให้ผู้เสพยาเสพติดหวนกลับมาเสพยาเสพติดอีก หากหวนกลับมาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีกก็จะมีปัญหาเรื่องรายได้และจะกลับไปกระทำความผิดอีก จึงมีความจำเป็นต้องมีการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งถ้ามีการสนับสนุนทางด้านกีฬาช่วยในการบำบัดรักษาได้อีกทางหนึ่ง

๒. สร้างงาน สร้างอาชีพ เป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่าถ้าไม่มีอาชีพก็ไม่มีรายได้และจะกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกซึ่งการทำให้เกิดรายได้มี ๒ ประการคือ

๑) การจ้างแรงงาน ปัจจุบันมีการส่งเสริมให้นักโทษเมื่อพ้นโทษ และเป็นกลุ่มที่กระทำผิดโดยประมาทหรือไม่ตั้งใจที่มีฝีมือแต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของประวัติการกระทำผิดหรืออุปนิสัยภายนอกของบุคคลกลุ่มนี้ ซึ่งจะไปบังคับให้นายจ้างรับเข้าทำงานก็เป็นเรื่องที่ยาก

/ ๒) การประกอบ

๒) การประกอบอาชีพค้าขายอาจจะเป็นการให้หนักโทษไปประกอบอาชีพส่วนตัวตามที่ตนเองถนัด แต่ก็จะมีข้อจำกัดในเรื่องของสถานที่ ผลกระทบที่จะจำหน่าย

๓) เงินทุน ต้องมีแหล่งเงินทุนสำหรับผู้กระทำผิดใช้ในการประกอบอาชีพ และต้องสร้างนิสัยในการใช้เงิน โดยเริ่มต้นให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสตั้งแต่อายุในเรือนจำเพราะมีความคาดหวังว่าเมื่อออกจากเรือนจำแล้วจะไม่มีอาชีพรองรับ ซึ่งหน่วยงานต่างๆจะต้องเข้าไปให้คำแนะนำคัดเลือกผู้ต้องขังที่มีฝีมือเพื่อจ้างงานตั้งแต่อายุในเรือนจำ

๓. การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งในเรื่องชุมชน ซึ่งจะมีทุกจังหวัด ทุกอำเภอ ทุกตำบล หากให้กองทุนหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการโดยสนับสนุนเงินทุนในการประกอบอาชีพก็เป็นแนวทางดี

ในส่วนขององค์ประกอบคณะกรรมการระดับจังหวัดเห็นด้วยกับผู้แทนกระทรวงแรงงานว่าในปัจจุบันจังหวัดมีภารกิจและมีคณะกรรมการในจังหวัดเป็นจำนวนมาก และจะมีการจัดประชุมเพื่อให้มีรายงานการประชุมว่ามีการทำงานแล้วหากจะใช้คณะกรรมการจังหวัดซึ่งมีโครงสร้างที่ใหญ่มาก วาระการประชุมก็จะมีพิจารณาเฉพาะทิศทางการบริหารงานภายในจังหวัดเท่านั้น แต่ถ้าคณะอนุกรรมการชุดนี้เป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์แนวทางการดำเนินงาน และมอบหมายหน้าที่ในการดำเนินงานต่างๆ ให้คณะกรรมการระดับจังหวัดได้อย่างชัดเจน ก็ทำให้การดำเนินการบรรลุผลได้ พร้อมทั้งเห็นด้วยกับการปรับองค์ประกอบตามที่เสนอ

ประธาน อธิบายเพิ่มเติมว่ามติของที่ประชุม จะนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เพื่อให้เห็นชอบให้มีคณะกรรมการในระดับจังหวัดและกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่จะมีการใช้มาตรการอื่นแทนโทษจำคุกมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑๒ ที่มุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมมากกว่าปราบปรามโดยได้เอาภารกิจของกรมคุมประพฤติเป็นหลักและในระยะต่อไปก็ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศใหม่ผ่านคณะอนุกรรมการฯซึ่งจะเน้นการใช้มาตรการอื่นแทนโทษจำคุกและเน้นการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนเป็นหลักโดยกระบวนการทางสหวิทยาการ

อีกทั้งในเรื่องงบประมาณก็จะเปลี่ยนจากงบประมาณแบบFunction เป็นงบประมาณแบบArea และจะเน้นงบประมาณแบบบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งจะทำให้กระบวนการยุติธรรมไปในทุกระดับได้ชัดเจนมากขึ้น และจะเป็นจุดเปลี่ยนของการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับรัฐธรรมนูญที่จะประกาศใช้ ซึ่งแนวคิดมาตรการอื่นแทนโทษจำคุก ได้แบ่งผู้กระทำผิดออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มหนึ่งคือ ผู้ที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้าไปร่วมจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยผู้ต้องขังในเรือนจำอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ผู้กระทำผิดซึ่งไม่จำเป็นต้องลงโทษจำคุกจะต้องใช้กระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดตามแนวทางที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอ

ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร เห็นด้วยในหลักการและมีข้อเสนอแนะว่าโครงสร้างตามที่เสนอเป็นมติใหม่ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อจะมีการพระราชทานอภัยโทษก็จะมีข่าวที่ทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดความหวาดกลัวแต่ถ้ามีคณะกรรมการชุดนี้ก็จะมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานเพื่อรองรับบุคคลกลุ่มนี้ อีกทั้งองค์ประกอบคณะกรรมการระดับจังหวัดที่มีเกษตรจังหวัดเป็นกรรมการก็จะมีข้อดีข้อดีโดยในพื้นที่นอกจากเกษตรจังหวัดแล้วยังมีเกษตรอำเภอ เกษตรตำบลและอาสาสมัครเกษตร ซึ่งมีองค์ความรู้และความชำนาญในพื้นที่ต่อองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ได้มีการนำอาสาสมัครเกษตรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานซึ่งถ้าไม่ทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการใหญ่เกินไปเสนอให้นำอาสาสมัครเกษตรเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ด้วย

และมีข้อสังเกตเช่นเดียวกับผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขว่าการดำเนินงานจะมีการส่งต่อจากระดับจังหวัดลงไปยังระดับพื้นที่ได้อย่างไร เนื่องจากไม่มีการกำหนดคณะกรรมการระดับอำเภอไว้เช่น การดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก็จะมีคณะกรรมการระดับจังหวัดในการส่งต่อไปยังระดับอำเภอจนถึงระดับพื้นที่หรือระดับตำบล

ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ เห็นด้วยในหลักการแต่มีข้อสังเกตว่ากลไกที่ฝ่ายเลขานุการนำเสนอ โดยมีคณะกรรมการในระดับชาติ มีคณะอนุกรรมการที่เป็นหน่วยงานหรือองค์กรในการกำหนดนโยบายมีหน่วยปฏิบัติรองรับการกระจายอำนาจในระดับจังหวัดต้องประกอบด้วยโครงสร้างครอบคลุมหน่วยงานในพื้นที่และใช้สหวิทยาการต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมสามารถทำให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ แต่ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการนอกจากจะมีตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดแล้ว ยังมีตำแหน่งประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และการมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพ ซึ่งถ้าไม่จำกัดเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการ เสนอให้เพิ่มประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดเป็นคณะกรรมการในชุดนี้ด้วยก็จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินการในพื้นที่ได้ส่วนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการยังไม่มีชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ มีข้อสังเกตว่า โครงสร้างในระดับจังหวัด มีหน่วยงานต่างๆ ภายในจังหวัดครบถ้วนเกือบทุกด้าน ในระดับตำบลก็เป็นระดับที่ย่อยมากซึ่งจะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย แต่ถึงแม้ว่าในระดับจังหวัดจะไม่มีผู้แทนกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็นกรรมการก็ยินดีที่จะให้การสนับสนุนการดำเนินงาน

ผู้แทนกรุงเทพมหานคร มีข้อสังเกตว่า กรุงเทพมหานครมีโครงสร้างที่แตกต่างจากที่ฝ่ายเลขานุการนำเสนอ ปัจจุบันได้มีการทำงานร่วมกับกรมราชทัณฑ์ได้รับหนังสือแจ้งรายชื่อผู้พันโทฯ เพื่อให้สำนักงานเขตติดตามดูแลผู้พันโทฯ แต่มีปัญหาว่าผู้พันโทฯ ย้ายที่อยู่ไม่มีการเชื่อมต่อบริษัทฐานข้อมูล กรุงเทพมหานครจึงไม่ทราบและการทำงานร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แบบไม่มีโครงสร้างที่เป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการทำงานร่วมกับกระทรวงยุติธรรมยังไม่แน่ใจว่าจะใช้รูปแบบอย่างไรจะต้องมีการหารือกันอีกครั้ง

ประธาน มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ หาหรือแนวทางการดำเนินการกับกรุงเทพมหานครอีกครั้งหนึ่ง

ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดสิ่งที่จำเป็นที่สุด คือ งบประมาณจากรัฐบาลก็มีจำกัดและในอนาคตของงบประมาณยากขึ้น แต่หากมีการจัดหาแหล่งทุนจากสถาบันการเงินให้ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหรือ SME Bank โดยแต่งตั้งให้เข้ามาเป็นคณะทำงานด้วย หรือคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติส่งไปยังผู้จัดการธนาคารสาขาหรือผู้ปฏิบัติงานโดยตรงก็จะประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้เงินที่รัฐบาลส่งผ่านไปยังกองทุนหมู่บ้านสามารถเอาไปหมุนเวียนในการสร้างอาชีพของผู้ที่มีปัญหาหลังจากที่ได้รับการบำบัดมาแล้วต้องการที่จะแก้ไขตัวเองให้อยู่ในสังคมได้ จึงขอเพิ่มผู้แทนขององค์กรเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ประธาน อธิบายเพิ่มเติมว่าปัจจุบันมิติภาครัฐจะมีการดำเนินการด้านการเงินการคลัง โดยเน้นในเรื่องการตัดหรือโยกงบประมาณแบบ Function เป็นงบ Area หรือยุทธศาสตร์เท่านั้น ซึ่งหากจะมีการดำเนินการตามแนวคิด Community base และการใช้มาตรการอื่นแทนโทษจำคุก หัวใจสำคัญต้องมีระบบการเงินการคลังที่ชัดเจนไม่ว่าจะอยู่ในรูปของกองทุนหรือสถาบันการเงิน เช่น กองทุนแม่ของแผ่นดิน ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น แต่ถ้าจะดำเนินการเฉพาะ Community base โดยไม่มีการดำเนินการเรื่องการเงินการคลังก็ไม่สามารถดำเนินงานต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จได้จึงเป็นเรื่องสำคัญที่สำนักงานกิจการยุติธรรมต้องไปศึกษาหาแนวทางในเรื่องนี้ให้ชัดเจน

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม มีข้อสังเกตว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการระดับจังหวัด ข้อ ๔.๑.๒ (๖) รายงานผลการดำเนินการและเสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุง มาตรการ กลไกในการดำเนินการให้คณะกรรมการจังหวัด ยังไม่ถูกต้องเนื่องจากคณะกรรมการจังหวัด ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

แต่ถ้าในการทำงานบริหารของจังหวัดก็จะมีคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ และขอแก้ไขเอกสารประกอบการประชุมหน้า ๓๒ ข้อ ๓๑ สำนักงานยุติธรรมชุมชนจังหวัด โดยให้ตัดคำว่า “ชุมชน” เป็น สำนักงานยุติธรรมจังหวัด

ผู้แทนกรมการปกครอง เห็นด้วยกับหลักการและมีข้อสังเกตว่าคณะกรรมการต้องยึดโยงกับโครงสร้างของประเทศ คือ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ส่วนภูมิภาคเป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน เลขานุการกระทรวงยุติธรรมจะให้หน่วยงานในสังกัดหน่วยงานใดปฏิบัติหน้าที่เลขานุการก็อยู่ในดุลยพินิจ ส่วนคณะกรรมการจังหวัดและคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจะใช้ในเรื่องของแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณแบบกลุ่มจังหวัด แต่ในเรื่องนี้เป็นโครงสร้างของกระบวนการยุติธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์และความเป็นธรรมในสังคม มีการยึดโยงกับกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยงาน ผู้ว่าราชการจังหวัดก็มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเกือบทุกฉบับ จึงควรยึดโยงกับกฎหมายหลัก เพราะกระบวนการยุติธรรมมีหลายมิติและมีงบประมาณหลาย Function

ประธาน อธิบายเพิ่มเติมว่าคณะกรรมการตามที่ฝ่ายเลขานุการนำเสนอจะรับผิดชอบงานในกระบวนการยุติธรรมระดับจังหวัด ส่วนงบประมาณให้บูรณาการกัน ซึ่งงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่สามารถดำเนินการได้ทันภายในกรอบ หากจะมีการขอของงบประมาณเพิ่มเติมจะต้องมีการหารือกับรองนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง ทั้งนี้หากสามารถของงบประมาณเพิ่มเติมได้ทันกรมคุมประพฤติจะมีงบประมาณที่ให้หน่วยงานต่างๆ เพื่อไปบูรณาการงบประมาณและจัดสรรลงสู่จังหวัดเพื่อใช้ในการดำเนินงาน

ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข มีข้อสังเกตประเด็นที่สังคมมีทัศนคติต่อผู้ต้องโทษ “คนขี้คุก” เช่นเดียวกับในอดีตที่โรคเอดส์ระบาดใหม่ๆ ประชาชนทั่วไปจะมองว่าผู้ป่วยเป็นโรคเอดส์เป็นคนไม่ดีมีพฤติกรรมส่ำสอน ซึ่งการแก้ไขปัญหากลักษณะดังกล่าวต้องใช้เวลาอันยาวนาน ดังนั้นเมื่อผู้กระทำความผิดได้รับโทษตามคำพิพากษาแล้วผ่านไปช่วงระยะเวลาหนึ่งไม่ได้กลับไปกระทำความผิดอีกก็ควรจะมีการลบประวัติการกระทำผิด

ประธาน อธิบายเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการชุดนี้จะวางแนวในเรื่องนี้ต่อไป ถ้ามีข้อมูลส่วนบุคคลชัดเจนแล้ว Community base ที่เราทำได้สำเร็จก็น่าจะมีคำรับรองและมีการลบประวัติการกระทำผิด แต่งานการข่าวยังมีอยู่ได้ซึ่งต้องแยกออกจากกัน

ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ มีข้อสังเกตว่า เมื่อตั้งคณะกรรมการชุดนี้แล้วต้องมีแผนการปฏิบัติงาน แผนยุทธศาสตร์ และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนว่าคณะกรรมการชุดนี้จะทำอะไรโดยอาจแต่งตั้งเป็นคณะทำงานหลายชุดเพราะถ้ามีชุดเดียวมันจะกว้างเกินไปและมันจะไม่สามารถตอบสนองนโยบายของคณะอนุกรรมการฯได้ จึงควรให้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ให้ชัดเจนและกำหนดคณะกรรมการให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์

ประธาน อธิบายว่า คณะกรรมการชุดนี้ดำเนินการตามแนวทาง Community base ก็จะทำให้เห็นความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมเชิงสหวิทยาการเกิดเป็นรูปธรรมและสังคมมีความเชื่อมั่นไม่เช่นนั้นสิ่งที่ผู้แทนสาธารณสุขให้ข้อสังเกตก็จะไม่เกิดผล

รวมทั้งเรื่องการเงินการคลังและโครงสร้างการทำงานที่นำมาพิจารณาเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดนี้คือการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมเชิงสหวิทยาการใหม่ พร้อมทั้งให้ฝ่ายเลขานุการฯ ทั้ง ๒ หน่วยคือ กรมคุมประพฤติ และสำนักงานกิจการยุติธรรม ไปกำหนดแผนงานเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการด้วย

ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการมีข้อสังเกตว่า ที่ผ่านมาระดับจังหวัดได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับโครงสร้างแล้ว แต่อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติยังไม่ชัดเจน หลักการร่างกฎหมายควรจะเรียงลำดับสำคัญจากมากไปหาน้อย ข้อ ๑) การกำหนดแนวทางหรือการเข้าถึงบริการ มันเป็นเรื่องที่ยังไม่ชัดเจน ซึ่งอาจใช้การประชาสัมพันธ์โดยการแจ้งในเว็บไซต์ก็ได้ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญรองลงมา ในข้อ ๓) เรื่องกำหนดบูรณาการแนวทางการร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และกำหนดมาตรการแนวทางการฟื้นฟู ซึ่งจะเป็นเรื่องสำคัญหลัก ข้อ ๔) เสนอแผนการดำเนินงาน น่าจะเป็นการเสนอแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดและเสนอคณะอนุกรรมการ พร้อมทั้งการกำหนดแนวทางการบูรณาการมีการทำแผนแล้ว ต้องมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล เพราะมีการปฏิบัติแล้วต้องมีการติดตามดูแลด้วยข้อ ๕) ยังไม่ชัดเจนอำนาจหน้าที่มีเพียงกำกับดูแลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานซึ่งไม่ใช่ ควรจะกำหนดการติดตามงาน ในข้อ ๑) ๒) และ ๓) ว่าสัมฤทธิ์ผลหรือบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ แล้วจึงมารายงานผลตามข้อ ๖) ว่าทำอะไรไปบ้าง

รองปลัดกระทรวงยุติธรรมอธิบายเพิ่มเติมว่า ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดไปแล้ว ถ้ามีคณะกรรมการชุดนี้เกิดขึ้นซึ่งจะรับผิดชอบกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมภายในจังหวัด ก็จะยกเลิกคณะกรรมการชุดดังกล่าว และเห็นว่าคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นใหม่ควรมีอัยการผู้แทนศาลยุติธรรม เข้ามาเป็นที่ปรึกษาด้วยซึ่งอย่างน้อยก็จะมีทางที่จะเชื่อมต่อภารกิจกันได้ และขอยกเลิกคำสั่งกระทรวงยุติธรรม เรื่องคณะกรรมการบริหารงานยุติธรรมชุมชนเพื่อใช้คณะกรรมการชุดนี้แทน

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม อธิบายเพิ่มเติมว่า การเรียงลำดับความสำคัญในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ จะกำหนดเพื่อให้เกิดแผนงานที่ชัดเจน แต่ต้องปรับถ้อยคำให้ชัดเจนขึ้น โดยในข้อ ๕ ปัจจุบันขาดการบูรณาการข้อมูล เมื่อเน้นเรื่องประสาน กำกับ ทำให้นึกว่าเป็นภาพใหญ่ซึ่งไม่ใช่ไม่ได้กำกับใคร ในข้อ ๖จะเป็นการที่ถูกกำกับโดยคณะอนุกรรมการฯ เมื่อรายงานขึ้นมาจะพิจารณา ขออนุญาตรับข้อสังเกตไปปรับให้ชัดเจน เรื่องนี้อาจจะถามผู้แทนกรมการปกครองว่าข้อเสนอทั้งหมดในเอกสารจะเสนอให้ทางกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ออกคำสั่งไม่ทราบว่ามีข้อขัดข้องหรือไม่ จะใส่เป็นมติและจะส่งไปยังกระทรวงมหาดไทยออกคำสั่งหรือควรดำเนินการอย่างไร

ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ให้คำแนะนำว่าคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติควรจะกำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการระดับจังหวัด และเพิ่มองค์ประกอบตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

ประธาน อธิบายเพิ่มเติมว่าการดำเนินการต่อไป เมื่อมีมติของคณะอนุกรรมการแล้วฝ่ายเลขานุการก็จะสรุปเพื่อนำเข้าคณะกรรมการระดับชาติซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีท่านวิษณุ เครืองามเป็นประธาน ซึ่งหากคณะกรรมการระดับชาติเห็นด้วยและรับรองมติแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติเห็นชอบแนวทางดำเนินการก็จะมีมติเห็นชอบชัดเจนขึ้นและสามารถดำเนินการได้เลย เพราะฉะนั้นตามที่ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมแสดงความเห็นคณะกรรมการชุดนี้จะทำหน้าที่กำกับ ดูแล โดยทำงานเชื่อมโยงกับจังหวัดผ่านคณะกรรมการระดับชาติ

ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานเห็นด้วย และขอแก้ไขข้อมูลประกอบการประชุม วาระที่ ๒ หน้า ๒๒ ภารกิจของกรมการจัดหางาน ข้อ ๑ ที่ให้บริการด้านการส่งเสริมการมีงานทำและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งการคุ้มครองแรงงานเป็นภารกิจของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จึงจะขอเปลี่ยนข้อความ “คุ้มครองแรงงาน” เป็น “บริการจัดหางาน”

ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ขอแก้ไขข้อมูลในหน้า ๓๕ ในเรื่องการสร้างงานสร้างอาชีพ ข้อ ๕.๒.๓ เพิ่มหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการอีกส่วนหนึ่ง โดยเพิ่มคำว่า สำนักงานศึกษาจังหวัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดและอาชีวศึกษาจังหวัด จะทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติมากขึ้น

ผู้แทนกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอแก้ไขข้อมูลในหน้า ๓๕ ข้อ ๕.๒.๔ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในการเตรียมความพร้อมสถานสงเคราะห์ ขณะนี้สถานสงเคราะห์มีการปรับโครงสร้างใหม่ เปลี่ยนเป็นสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และบ้านพักเด็กและครอบครัว มีบทบาทหน้าที่โดยตรง และไม่ได้สังกัดพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด จึงขอเพิ่มทั้ง ๒ หน่วยงานเป็นคณะกรรมการ

ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม อธิบายว่า เพิ่มเติมว่า คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติจะมีการประชุมในเดือนมกราคม ๒๕๖๐ มติที่ประชุมในเรื่องของโครงสร้างหรือแนวทางต่างๆ จะรายงานเข้าคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เพื่อจะเป็นโครงสร้างของจังหวัดได้เลย

ประธาน เห็นชอบให้ ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมดำเนินการตามที่เสนอ

ข้อสั่งการ

๑. ให้สำนักงานกิจการยุติธรรม ไปศึกษาเกี่ยวกับเรื่องระบบการเงินการคลังซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานตามแนวคิด Community baseและการใช้มาตรการอื่นแทนโทษจำคุก

๒. ให้กรมคุมประพฤติ กำหนดแผนงาน แผนยุทธศาสตร์เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงาน และให้ประมาณการงบประมาณที่จะจัดทำเป็นงบประมาณแบบบูรณาการเพื่อส่งต่อไปสู่จังหวัด และหารือแนวทางการดำเนินงานร่วมกับกรุงเทพมหานคร

มติที่ประชุม

๑. เห็นชอบโครงสร้างการดำเนินงานในระดับจังหวัด คือ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และระดับตำบล คือ คณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชน ตามคำสั่งกระทรวงยุติธรรมที่ ๓๒๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และคำสั่งที่ ๕๗๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

๒. เห็นชอบให้เพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการและเปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด ดังนี้

๒.๑ เพิ่มเติมองค์ประกอบ

๑) ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด	เป็นที่ปรึกษา
๒) อัยการจังหวัด	เป็นที่ปรึกษา
๓) ประธานสภาทนายความจังหวัด	กรรมการ
๔) ผู้อำนวยการศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง	กรรมการ
๕) หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด	กรรมการ
๖) ประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด	กรรมการ

/๗) ผู้จัดการ...

- ๗) ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตรจังหวัด/ผู้จัดการธนาคาร
พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
แห่งประเทศไทยสาขาจังหวัด

๒.๒ เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบ

๑) จาก ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด กรรมการ เป็น “ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด กรรมการ”

๒) จาก ตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค กรรมการ เป็น “ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรรมการ”

๒.๓ ปรับเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

๑) บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และประชาชน ในการแก้ไขฟื้นฟู ติดตามดูแล ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชนที่เหมาะสมในจังหวัด และสอดคล้องกับสถานการณ์ของจังหวัด ตลอดจนเป็นหน่วยงานกลางในการสนับสนุนงบประมาณให้พื้นที่

๒) เสนอแผนการดำเนินการไปสู่แผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการบูรณาการงบประมาณ ในระดับพื้นที่

๓) กำหนดแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนให้ส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรปกครองท้องถิ่น เสริมสร้างให้ประชาชนในจังหวัดเข้าถึงการบริการในกระบวนการยุติธรรม

๔) กำหนดแนวทางการป้องกัน ฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรม การทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ และการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ ในจังหวัด รวมถึงการแจ้งเบาะแสข้อมูลการกระทำผิดกฎหมาย

๕. ประสาน กำกับ ดูแลเกี่ยวกับการเชื่อมโยงฐานข้อมูล เช่น ข้อมูลระบบงาน ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายฯ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด

๖. กำกับ ติดตามและรายงานผลการดำเนินการ และเสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงมาตรการกลไกในการดำเนินการให้คณะกรรมการจังหวัด คณะอนุกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ว่าด้วยงานคุ้มครองสิทธิและยุติธรรมชุมชน เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ตามลำดับทราบและพิจารณา

๗. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อให้การดำเนินการเกิดเป็นรูปธรรมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๘. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. เห็นชอบให้เพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชน ดังนี้

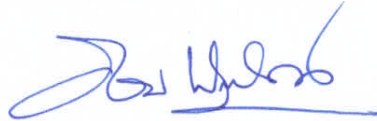
๑. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กรรมการ

๒. ประธานอาสาสมัครเกษตรตำบล กรรมการ

๔. เห็นชอบให้นำมติที่ประชุม เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เดือนมกราคม ๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ (ไม่มี)

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

(นายภราดร บุญจันทร์คง)
พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายประสาร มหาสิทธิ์กุล)
รองอธิบดีกรมคุมประพฤติ
อนุกรรมการและเลขานุการคณะอนุกรรมการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม